

CLÀUDIA
PALLISÉ

AQUEST COS
MEU I NOSTRE

XXXIV PREMI LITERARI VILA D'ASCÓ



Notes de color

AQUEST COS MEU I NOSTRE

Notes de Color — 118

AQUEST COS MEU I NOSTRE

CLÀUDIA PALLISÉ

XXXIV PREMI DE NARRATIVA VILA D'ASCÓ

▣■ Cossetània

Aquesta obra ha estat guardonada amb el XXXIV Premi Literari Vila d'Ascó 2022,
convocat per l'Ajuntament d'Ascó.

El jurat el formaven Andreu Carranza i Font, Laura Mur i Cervelló,
Montserrat Nicolau i Borràs, Miquel Pérez i Sánchez i Joan Simon i Canal.

L'edició d'aquest llibre compta amb la col·laboració de:



Ajuntament d'Ascó

Primera edició: març del 2023

© del text: Clàudia Pallisé Perelló

© d'aquesta edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977602591
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 × Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-1356-246-9

DL T 13-2023

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

*I am inhabited by a cry.
Nightly it flaps out.
Looking, with its hooks, for something to love.*

SYLVIA PLATH

PART PRIMERA

ÍNDIX

PART PRIMERA.....	9
Les dents	18
Els genolls.....	37
La boca.....	51
L'úter	60
PART SEGONA.....	63
Els ulls.....	71
La cicatriu.....	88
El cor.....	96
PART TERCERA.....	115
L'estómac.....	117
Les ungles.....	134
Les orelles.....	145
Els dits.....	156
NOTES	171

A hir plovia a Barcelona. La pluja queia enfadada i grossa, rabiosa com un infant gelós, i jo, des del teu llit del carrer d'Aribau i per fer-la callar, intentava capbussar-me dins l'escenari que imagino cada nit des de fa pràcticament un any, que dibuixo amb el meu cervell tou abans d'adormir-me, estirada panxa enlaire amb els ulls esbatanats. L'escenari va començar a construir-se lentament. Les primeres nits a Sibèria van estimular-ne la creació. Primer van aparèixer els colors (el blau, vibrant i encès, l'ocre, el verd botella, el groc): es passejaven parsimoniosos escollint el lloc on s'apostarien, impertorbables, durant pràcticament dotze mesos. Després va ser el torn dels contorns, les textures, la llum, les olors. Es regulaven i es modificaven obeint els meus records estiuencs: mig reals, mig inventats. L'últim que va arribar van ser els sons: el ritme incansable de l'onatge mediterrani, les gavines xisclant sobre el meu cap, les veus de la família del parasol del costat tot untant-se crema sobre les pells vermelloses. Així es van anar unint les peces d'un trencaclosques que va esdevenir la meva abstracció durant les hores d'insomni. L'utilitzava per entrar en calor, per enganyar el meu cos idiota, per dir-li, «mira, escolta, no la sents, la remor del mar? No la notes, l'escalfor del sol? No el veus, aquest paisatge extraordinari, aquest paratge idíl·lic i absurd?». Com una espècie d'armilla salvavides imaginària, la platja que m'inventava va ajudar-me a suportar les temperatures més baixes que mai abans no m'havien separat de casa: les primeres nits a Sibèria van ser extremadament fredes. Els dies també eren freds però sobretot eren cansats i inconnexos i desesperants. Fins i tot eren emocionantíssims. Les nits, però, eren fredes i ja està. Les nits m'obrien els ulls, en lloc de tancar-me'ls. Catatònica, amb el nas apuntant cap al sostre, dins un sac de dormir tèrmic, veia coses que no hi eren. Veia rius de sang sobre la ceràmica blanca de la nostra antiga dutxa, esmunyint-se pels forats metàl·lics dels desaigües com serps vermelles, esfilagarsades i llefisco-

ses. Veia un vaixell de pirates dibuixat sobre paper lluent, esquinçat per la meitat, advertint a les desenes d'embarcacions idèntiques a ell que el seguien formant una sanefa interminable de vaixells hissant banderes negres, que gressin el timó, que busquessin terra ferma. Veia els meus pantalons pixats, la meva carn transparent, el meu cos pobre i buit. El meu cos apareixent-me al mirall com un desconegut, com si fos només una pellofa d'un fruit podrit, arrugat i ple de fongs. El meu cos podrit una vegada i una altra. El meu cos esquinçat per la meitat.

Vaig començar a dibuixar el mar amb pinzellades sapastres per poder fer fora la sang, els vaixells, la meva pell translúcida, el meu cos decrepit mirant-me des del mirall. M'imaginava un diumenge de juliol, un biquini verd, un sol desprietat i calent i rodó i groc. Intentava recordar l'aigua mediterrània d'alguna caleta salada a prop de l'Ametlla de Mar, on ens duia el papa quan la meva germana i jo érem petites. Intentava veure-la tot tancant els ulls. Veure'm la panxa ben morena, veure els eriçons de mar enganxats a les roques, veure la llum del sol jugant sobre les onades verdes i blaves. Premia ben fort les parpelles de dalt amb les de baix. Tancava les mans enclavant-me les ungles als palmells. De vegades ho aconseguia. De vegades podia arribar a sentir el vaivé rítmic i sord de les onades salades. De vegades m'adormia sobre les roques punxegudes d'una cala del sud de Catalunya. Però ahir, tot i haver tornat, tot i ja no ser a Sibèria, tot i no sentir el fred punxegut foradant-me la pell, no vaig poder. El repicar de la pluja era massa fort per oblidar que ahir plovia a Barcelona i que jo havia fet cap, com un rosegador esporuguit i desorientat, al cau de l'animal de què vaig fugir. D'allà on, sense dir-ho, em vas abandonar.

Avui m'he despertat amb un dolor contundent i petit a la boca, a la geniva. He somniat amb una nena prima de cabells fosquíssims que té els seus pares preocupats perquè no menja bé. Una nena a qui se li escapa la vida per tots els forats, que és tota ella un cosset ossut i insegur i tremolós. I també he somniat amb una mestra que es diu Silvia. És la reminiscència d'una anècdota infantil que vaig viure quan tenia sis anys i en què vaig caure fatalment trencant-me dues dents de dalt. Clec, per la meitat. I tot plegat per anar massa de pressa, tot plegat per voler fugir del món d'infants al qual m'havien

desterrat i del qual només el temps em trauria. Jo no volia ser una nena i menjar coses de nena i vestir com vestien les nenes. Jo no volia llegir coses de nenes, ni estudiar el que estudiaven les nenes, ni posar-me llaços als meus cabells de nena. Jo volia llegir coses de grans. Jo volia dur els cabells curts i sense llaços com els duen els grans i menjar les coses que menjaven els grans i entendre les coses que entenien els grans. Jo no podia esperar-me. Vaig intentar aprendre a llegir molt aviat. Reconeixia moltes de les lletres escrites als diaris: sovint podia enllaçar-les entre elles i endevinar com sonarien juntes, però em costava entendre frases senceres. El dia de les dents fent clec i de dos bocins blancs desprenent-se'm de la boca i acabant sobre la sorra del pati de l'escola i de les llàgrimes rodolant per les meves galtes vermelles, vaig caure després d'arrencar a córrer perquè vaig entendre tres paraules escrites a la carpeta de la mestra Noemí. Allò era motiu d'alegria i de celebració. Allò era una notícia importantíssima que calia que sabessin totes les mestres de l'escola! U... N... A... G... A... T... A. UNA GATA! B... L... A... N... C... A! UNA GATA BLANCA! Jo sabia el que era una gata, jo sabia el que era una gata blanca! L'àvia en tenia una al poble i sempre paria gatets i sempre era esquerpa i malfiada. I un dia que en aquell moment encara no havia passat es menjaria una rata i en deixaria el cap a les escales i jo el miraria i em faria fàstic i aprendria, amb una basca àcida a la boca, que els gats mengen rates i que la mort fa pudor. Però això encara no havia passat, el dia que em vaig trencar dues dents. El dia que em vaig trencar dues dents acabava d'entendre tres paraules, una rere l'altra. Tres paraules que totes juntes formaven una cosa nova, una cosa que es podia tocar, una cosa viva que es movia. Una cosa que era un animal concret i que era d'un color concret. I amb l'emoció que em sortia per tots els porus del meu cos d'infant desbocat, vaig córrer com si dugués el dimoni a dins per explicar-li a tothom disposat a escoltar-me que havia llegit i entès cadascuna de les paraules escrites a la carpeta de la mestra Noemí. Escrites i seguides, que no és poca cosa. Era tanta l'emoció que tenia aquell cosset meu que no vaig veure l'esglaó que havia de pujar per arribar on les mestres xerraven sobre coses de mestres. Va ser un tall net, sense sang. Les meves dues dents van sacrificar-se per mi, van caure al terra, blanques i quadra-

des. Clec, van fer. Van anar a parar sobre la sorra del pati de l'escola. I jo vaig agafar aquells trossets petits i durs amb les mans encetades i vermelles per la caiguda, amb dues llagrimetes rodones com anissos enganxades a les vores dels ulls. Les mestres van sentir els meus crits sense saber que, camuflades entre gemecs tràgics i ensordidors, entre sanglots i mocs, hi havia tres paraules innocents, tres paraules que descrivien una cosa nova, una cosa viva, una cosa que es movia. Una cosa que era un animaló domèstic i blanc.

La Silvia em va socórrer. Va ser la mestra de la classe dels Cargols i no pas la dels Pingüins, que era la meva, qui va eixugar-me la cara, va dur-me a la saleta on les mestres es prenien el cafè i que servia també d'infermeria. La Silvia va mirar dins els ulls de la meva cara ossuda tot dient-me «no passa res, ets molt valenta, Cèlia, ja ha passat, tranquil·la, tranquil·la». I jo només podia contestar-li que sí que passava, i tant que passava... Que havia perdut dues dents que eren meves i que, a sobre, no havia pogut explicar-li que havia pogut llegir paraules com ho fan els grans: entrellaçant-les entre elles, entenent-les primer separades i després, a poc a poc, també juntes. La Silvia va fer-me respirar lentament, em va posar aigua a les mans i als genolls, em va acariciar el front, les galtes, els meus cabells foscos com la nit. Ja calmada, vaig agafar els bocins blancs i durs que feia ben poc formaven part de les meves dents de llet i, agafant embranzida, carregant-me de coratge, vaig dir: «Silvia, he caigut perquè he entès tres paraules i les paraules eren *una* i *gata* i *blanca* i estan escrites a la carpeta de la mestra Noemí i us ho volia dir i no he vist l'escaló i he caigut i ara no tinc dents i no us ho he pogut dir.» I ella, amb uns ulls que eren bons, i unes mans que eren bones, i una il·lusió que era bona, em va dir: «No et preocupis, Cèlia. Ara ja m'ho has pogut dir a mi. Ara, això, ho sabem tu i jo i aquests trossets de dents que et serviran per recordar sempre el dia en què vas llegir tres paraules una rere l'altra.» I jo vaig fer que sí amb el cap i vaig ensumar els mocs cap endintre, tot fent fora el disgust, fent fora la tristor, fent fora la pena salada. Quan va sonar el timbre vaig tornar, com la resta de nens, a la meva classe, que era la dels Pingüins. Abans que arribés la mestra que ens tocava, que era la Magdalena, va entrar la Silvia, lleugera i àgil, fent voleiar els seus cabells ondulats i llargs. Duia una cosa entre

les mans. Es dirigia a mi, a la meva tauleta de nena de pàrvuls, verda, bruta de ceres de colors i de mocs. La Silvia va donar-me un sobre fet a mà amb un paper de color verd. Vaig obrir-lo i vaig reconèixer, altra vegada, les tres paraules que van fer-me estavellar sobre la sorra del pati de l'escola. Eren allà en un paperet petit i humil: allà residien, escrites amb tinta blava, aquelles tres paraules meves. La Silvia es va agenollar al meu costat i em va ajudar a posar els trossets de les dents allà dins. «Perquè te'n recordis quan siguis gran», em va dir.

El forat a la dentadura va passar desapercebut durant la resta d'anys a l'escola i ben aviat va caure en l'oblit de les anècdotes no prou gracioses per ser memorables, no prou doloroses per esdevenir traumes. Per mi, però, encara ara, és un recordatori de la meva impaciència, de la meva dèria per voler anar sempre més ràpid del que els meus peus em permeten. D'un nerviosisme que em feia voler massa coses massa aviat. De la meva impaciència. Encara avui sé on tinc guardats els bocins que van caure'm de les genives quan tenia sis anys. Vaig fer-me'n un braçalet quan vaig ser una mica més gran. Vaig intercalar les dents amb unes boletes de plàstic que duïen lletres dibuixades. Vaig escollir la G, la A, la T i la A, com si fos una broma privada entre la mestra Silvia i jo. No vaig arribar-me'l a posar mai.

Pràcticament vint-i-cinc anys després, un matí plujós de febrer del 2018, recordo aquesta anècdota i l'ànsia per córrer sembla voler dominar-me, una altra vegada. Les meves dents potser m'hauran de tornar a salvar, avui. He baixat a corre-cuita les escales dels quatre pisos que separen el teu llit del carrer d'Aribau per no dir-te adeu. Trec el mòbil i, amb la mà que em queda lliure d'equipatge, truco a la meva germana. Acaba sent un intent frustrat. No contesta: deu treballar. No sé on és ara. Sé que quan vaig marxar treballava a Can Ruti, on va fer la residència de neurologia. I el tercer any es va quedar embarassada i jo vaig sentir una espècie de satisfacció cruel pensant que no podria amb tot, pensant que es trencaria, de cop i inevitablement, algun dels seus dos desitjos: la maternitat o la medicina. No es va trencar res. Va poder fer-ho tot. És clar, la Júlia sempre pot fer-ho tot. La Júlia és la filla que tothom voldria tenir. Potser és exagerar, això. El que és segur és que és la filla que la nostra mare voldria tenir. Rossa, atlètica i amb un nas més fi i més bonic que el de la meva

mare, és un reflex gairebé insultant de la mare quan era jove. No només pels ulls clars, pels cabells daurats que han definit pràcticament totes les dones de la meva família materna, per les mateixes faccions aflades i equilibrades. No és només per això. La Júlia té l'ambició que ha tingut sempre la mare. I la sort, també. La Júlia sempre ho ha fet tot bé. La Júlia és brillant i té una vida brillant i una casa brillant. La meva germana petita sempre m'ha passat per davant, vaig acceptar-ho ja fa temps, és una ferida que s'ha tancat per resignació. Una ferida que, com totes les ferides que no han cicatritzat bé, de vegades encara supura gelosia.

La Júlia era una nena prodigi: tocava el violoncel, se sabia totes les taules de multiplicar i es lligava les sabates sense cap problema abans que jo pogués diferenciar bé la dreta de l'esquerra. Amb vuit anys ja tenia ben clar que volia ser metgessa i que, sobretot, salvaria vides. El seu regal de Reis, aquell gener, va ser un atlas d'anatomia que carregava a tot arreu. Quan va fer disset anys, va començar a estudiar medicina a l'Hospital Clínic. I mai, ni en ella, ni en els seus cabells d'or, ni en els seus ulls de fons de mar, va notar-se el pes de les hores d'estudi, de les llargues nits de guàrdies, de la competitivitat del camí que ella, o, en paraules seves, «la meva enorme vocació», havia escollit. Per si tot això fos poc, la Júlia és agradable i bona i sempre té un consell savi a la punta de la llengua esperant amb ganes els problemes dels altres. Tothom l'estima, tothom es deleix per tenir-la a prop. És per això que la busco, que li truco, que la crido, que albiro la seva brillantor encara que no pugui recordar on és, on són. Encara que faci moltes setmanes que no parlo amb ella, ni amb la seva filla, que és dolça i intel·ligent i bonica. Caic en la seva trampa de filla perfecta, de germana perfecta, de mare perfecta: li demano ajuda. Vull que em vingui a socórrer, que ordeni la meva vida, que la faci brillant i bonica i esplèndida com ho és la seva. Necessito una mica de les ganes de tirar endavant que la genètica va oblidar-se de posar-me dins, necessito una mica de llum. Júlia, mare, rescateu-me de la foscor! L'havia fet fora jo sola, us ho ben juro, ho havia aconseguit! Però ara, aquí, a les acaballes del carrer d'Aribau a les onze del matí d'un dilluns gris i humit de febrer, no hi veig llum per enlloc.

La ment se m'enteranyina. Els capcirons dels dits se'm congelen. He vist un semàfor vermell i no sabia si potser el millor era continuar caminant. Travessar la Gran Via al seu pas per plaça de la Universitat sense mirar amunt i avall, com em deia l'àvia quan anava quatre passes per davant seu mentre ens dirigíem a la carnisseria del poble. Travessar a l'altra banda, amb el bronzit veloç dels cotxes i dels autobusos arran de nas, amb els clàxons dels vehicles ensordint-me el cervell, amb les mirades dels vianants desaprovant les meves decisions suïcides clavades al clatell.